

Publ: 19 nov 2008 10:31 Uppdaterad

Unt.se » Kultur

Fotb: Scanpix

- Dölj bildtexten

Välskrivet om barndomssår

RECENSION: Doris Dahlins roman *Vi vet nog vem du är* visar vilka fruktansvärda konsekvenser psykisk eller fysisk misshandel i ungdomen kan få, skriver Catrin Ormestad.

Är det möjligt att bli så skadad i barndomen att såren aldrig riktigt läker? Det är den frågan som står i centrum i Doris Dahlins nya bok, *Vi vet nog vem du är*.

Boken handlar om väninnorna Grace och Anna, som på ytan är varandras motsatser. Grace har en flott lägenhet i centrala Stockholm, promenerar tio tusen steg varje dag, äter grönsaker till varje måltid och har ett välbetalt, framgångsrikt jobb och en perfekt, fransk pojkvän. Anna bor fortfarande kvar i födelsestaden Gävle där hon arbetar som snabbköpskassörska. Hon är ensamstående mamma till en revolterande tonårsdotter, klär sig i tandkrämsfläckiga collegetröjor och livnar sig på lådvin och vaniljbullar.

Trots allt som skiljer dem åt är deras öden obönhörligt sammanflätade. De gick i samma skola i Gävle, där framför allt Anna utsattes för en grov mobbning. De värsta kränkningarna kom emellertid inte från klasskamraterna utan från en av lärarna, fröken Wickström. Grace, som själv stod lågt i skolgårdens hierarki, bär fortfarande på skuld känslor över att hon inte gjorde mer för att hjälpa Anna, och försöker därför ställa upp när väninnan behöver henne.

För att befria både sig själv och Anna från hennes ältande bestämmer Grace att de skall träffa fröken Wickström, trots att hon numera är en åldrad kvinna och intagen på ett äldreboende. Grace hoppas att det skall ge Anna en möjlighet att äntligen bearbeta det förflutna och lägga det bakom sig.

Men Anna dyker aldrig upp till det avtalade mötet, och dagen därpå hittas en av deras gamla klasskamrater och plågoandar, Conny, mördad. Snart har både Grace och Anna dragits in i en händelsekedja som vänder upp och ned på båda deras liv.

Vi vet nog vem du är är en berättelse om vänskap, utanförskap, ensamhet och livslögner. Men framför allt är det en stark beskrivning av hur svårt det är att bygga upp en krossad självkänsla.

Porträtten av de båda kvinnorna är nästan obehagligt närgångna. I synnerhet Anna visas upp i all sin förnedring och misär. Men inte heller Grace, som genom sin framgång kan sägas ha tagit revansch på sina belackare, kan någonsin släppa rädslan för att hon skall göra eller säga något fel, och inte passa in.

Oron för att inte duga stannade nämligen inte kvar på skolgården utan följde dem båda upp i vuxenlivet, och även på sina arbetsplatser upptäckte de liknande strukturer av inneslutning och utestängande.

Det som gör *Vi vet nog vem du är* så intressant är just detta att den så övertygande visar vilka fruktansvärda konsekvenser det kan få senare i livet om ett barn misshandlas, psykiskt eller fysiskt. Har man oturen att drabbas i barndomen kan man tvingas gå genom hela livet med ett Kainsmärke - känslan av att vara mindre värd.

Det är en också en mycket välskriven berättelse, med många oväntade vändningar, och, visar det sig, dolda lager. Så småningom uppdragas det att Doris Dahlin undanhållit stora delar av kvinnornas liv för läsaren, vilket gör att man känner sig lite dragen vid näsan. Det är inte utan att det känns lite ojuste. Som läsare har man naturligtvis ingen möjlighet att följa den utveckling som karaktärerna genomgår om de mest betydelsefulla händelserna hemlighålls.

Den mordhistoria som hon för in i handlingen känns också aningen malplacerad, men framför allt överflödigt, eftersom boken är tillräckligt fängslande som den är, utan denna flirt med deckargenren. Det som framför allt gör *Vi vet nog vem du är* så läsvärd är det starka och osminkade porträttet av de båda kvinnorna och deras vänskap, men också att Doris Dahlin verkligen visar hur allvarligt vi måste ta på pennalism och gruppförtryck.

Det är en bok som är svår att värja sig emot, inte minst för att den öppnar för igenkänning, för vem har inte själv befunnit sig där, antingen som mobbare eller mobbad, eller som passiv deltagare i den tysta massan?

Vi vet nog vem du är borde finnas på såväl lärarutbildningar som i fikarummen. Kanske kan den få oss att se på de av våra medmänniskor som är lite udda på ett annat sätt. För när allt kommer omkring - vad är det som säger att man är fel, bara för att man inte är likadan som de flesta?

Av: Catrin Ormestad

Annonst

Läs upp

Skriv ut

Skicka

Dela

En ny bok

Doris Dahlin

Vi vet nog vem du är

(Ord font)